

mig, at man saa meget lettere fra anden Side maatte have kunnet gaa ind derpaa. Man har fra anden Side villet sige: saa meget lettere kunde man fra vor Side opgive den. Jeg tror, at man med fuldkommen lige saa megen Ret kan sige, at man fra anden Side, hvis man virkelig havde været forhandlingsvillig i udstrakt Grad, let vilde have kunnet gaa ind paa denne Valgretserklæring.

Jeg skal dernæst omtale det 3die Punkt: Valgbarhedserklæringen. Det forekommer mig, at dersom man vil, at disse Raad, der kaldes Menighedsraad, dog med nogen Ret skulde kunne bære dette Navn, er det nødvendigt, at de Mænd, der sidde deri, ere saadanne Mænd, der kunne og ville underskrive og have underskrevet en Erklæring om, at de vedkende sig det almen-kristelige, nemlig vedkende sig den Tro, paa hvilken de ere døbte. Man vil lade dem aflægge et Løfte om, at de ville varetage det Hverv, der er dem betroet, i Troskab mod den danske Folkekirke; man er ikke bange for at lade dem afgive dette Løfte, men jeg synes, at kan man det, ligger det dog nær, at saa maa man ogsaa kunne forlange, at de skulde afgive en Erklæring af almindelig kristelig Art. Det staar for mig saaledes, at den Mand, der ikke kan afgive en saadan Erklæring, ikke er skikket til at indtage en Plads i Menighedsraadet, der skal varetage de folkekirkelige Anliggender i Sognet. En Mand, der ikke kan underskrive en saadan Erklæring, er selvfølgelig heller ikke skikket til at beklæde en Prædikestol, og det skulde netop glæde mig, om det, at en saadan Erklæring som denne blev vedtagen for Menighedsraadenes Vedkommende, ogsaa kunde hjælpe som en Opstrammer overfor Kirkestyrelsen, overfor de Præster, som indtage den sørgelige Stilling, at de aabenlyst fornægte det fundamentale i Kristendommen og alligevel mene, at de kunne blive ved med at beklæde Embedet som Præst i Folkekirken.

Endelig med Hensyn til det 4de Punkt, at man har fastholdt Nægteisen af Hensynet til en kommende Forfatning. Jeg spørger: er det da Tegn paa, at man virkelig ikke vil have nogen Overbygning, men vil nøjes med en Underbygning, at man kun vil have Menighedsraad, men ikke vil have nogen Kirkedag? Ja det er blevet sagt Gang efter Gang. Det vil man ikke; der er blevet sagt, som vi ogsaa hørte nu af den ærede Ordfører (Johansen), at man bl. a. ikke vilde det, fordi der ikke var nogen Stemning for det ude i Landet. Jeg tror, at man med omtrent lige saa stor Sandhed

kan sige, at der heller ikke er nogen virkelig Stemning for at faa Menighedsraad. — Vil man virkelig ikke have en Kirkeforfatning? Man siger Nej, men man arbejder jo dog uvilkaarlig hen imod dette at faa i alt Fald en Karikatur af en Kirkeforfatning, en saadan, som ad den gode gammelkendte, brede, folkelige Vej vil udvikle sig til en rigtig demokratisk Fællesrepræsentation. Man har jo meget nyttige borgerlige Indretninger, saasom Landboforeninger, Kvægavlsforeninger, Sparekasser og Sogneraad o. s. v., og det er velkendt, at saadanne borgerlige Foreninger slutte sig sammen i en fælles Virksomhed og vælge en Fællesrepræsentation. Der er adskilligt, der tyder paa, at dersom vi fik Menighedsraadsloven uden Hentydning til en kommende Kirkeforfatning, en virkelig Kirkedag, saa vil det efterhaanden udvikle sig saaledes, at der ogsaa der vil dannes saadanne samvirkende Menighedsraad, der ville vælge en Fællesrepræsentation. Saa vil man sige: Her have vi jo Overbygningen, nu have vi i Virkeligheden faaet det, og det ad den allerbedste Vej; vi have faaet det, der har været saa megen Tale om. Men der er blot det at sige, at det er jo ikke en virkelig kirkelig Institution, et folkekirkeligt Organ, man vil faa paa den Maade, det kan ikke gælde som en Kirkeforfatning. Men det er en saadan Tilstand, der forberedes, dersom Modpartens Forslag tages i Dag. — Det er, som jeg siger, uforvarsligt at behandle den danske Folkekirke paa en saadan Maade. Det er ganske ejendommeligt, at der netop nu for Offentligheden foreligger en klar Udtalelse fra den Mand, om hvem vist alle maa erkende, at han havde den sande og rette Forstaaelse af, hvad der er den danske Folkekirkes Tarv, og at han kunde se uhildet og ganske upolitisk derpaa. Jeg tænker paa afdøde Biskop Rørdam. Ogsaa han hævdede klart det Standpunkt, at skulde vi have Menighedsraad, maa det være i Forbindelse med et Kirkeraad, en Kirkedag, som Overbygning i Forfatningen. Jeg er netop under alle de Forhandlinger, der ere blevne førte i Vinter her i Rigsdagen, bleven mere og mere klar paa Nødvendigheden af at faa en Kirkedag som en regulerende Modvægt overfor saadanne kommunevalgte Raad, som vi have vænnet os til at opsinke med Navnet Menighedsraad. Det forekommer mig, at Stillingen er klar, at den er logisk, naar vi sige saaledes: *Enten* ingen Menighedsraad, saa blive vi ved den Tilstand, vi nu i Øjeblikket have, — og som vi for Resten have haft i mange, mange Tider